

Fakta om kølemidlet R134a for bilejere

R134a er et kølemiddel, der bl.a. benyttes i aircondition- og klimaanlæg i biler. R134a er en F-gas, der har en meget kraftig klimaskadelig effekt, når det udledes til atmosfæren. Derfor gælder der strenge krav for opbevaring, handel og brug af R134a. Læs her, hvad du må og ikke må som privat borger.

Hvad er R134a?

R134a er en fluorholdig drivhusgas, også kaldt F-gas. Gassen bruges som kølemiddel i mange bilers aircondition og har været standard på markedet siden midten af 1990'erne. R134a er i dag under udfasning på grund af gassens betydelige bidrag til

den globale opvarmning, men R134a er stadig det mest udbredte kølemiddel i den eksisterende bilpark.

Hvorfor er der særlige krav til R134a?

R134a er særdeles skadelig for klimaet selv i små mængder. R134a virker 1.400 gange stærkere end CO₂. Der gælder særlige krav til R134a, da myndighederne i EU-landene ønsker at kontrollere og minimere udledningen af R134a.

En gennemsnitlig aircondition kan fx indeholde ca. 700 gram R134a. Dette svarer til 1.000 kg CO₂ eller den mængde CO₂ som en almindelig personbil vil udlede ved at køre frem og tilbage mellem København og Barcelona to gange.

Må jeg som privat købe R134a?

Det korte svar er nej. I EU er det ulovligt at sælge F-gasser til andre end godkendte virksomheder.

Fortsættes...

Overblik

Private, der ønsker at fylde R134a på A/C-anlægget i deres bil, skal altid få påfyldningen foretaget på et godkendt værksted, hvor det udføres af uddannede medarbejdere.

Kort fortalt:

- Private kan som udgangspunkt ikke lovligt købe R134a (eller andre F-gasser), da det er ulovligt at sælge F-gas til andre end virksomheder, der er godkendt af Kølebranchens Miljøordning. Handel med R134a og F-gasser er underlagt strenge krav til mængder, beholdere, afgifter og kvoter.
- Engangsbeholdere med F-gasser er forbudt i hele EU og bliver beslaglagt af myndighederne, hvis man forsøger at importere dem.
- Det er ulovligt at servicere et A/C-anlæg i en bil andre steder end på et godkendt værksted, og medarbejderen skal have et godkendt uddannelsesbevis.
- Man må ikke fylde R134a på A/C-anlægget i en bil uden korrekt udstyr. Udstyret til at foretage en korrekt påfyldning af bilens A/C-anlæg er dyrt, og der kan ikke foretages en korrekt påfyldning med udstyr fra et almindeligt byggemarked eller en forhandler af autoudstyr til private.

Miljøstyrelsen har beslaglagt engangsbeholdere med R134a, som private har forsøgt at importere. Engangsbeholdere er forbudt i hele EU og vil blive beslaglagt af myndighederne, hvis man forsøger at importere dem.

Der er visse muligheder for at købe R134a inden for lovens grænser, men det er ikke relevant for private borgere, da reglerne for mængder, beholdere, kvoter og afgifter er komplicerede og udformet med henblik på virksomheder, og uden et godkendt uddannelsesbevis og korrekt udstyr er det ulovligt at fylde det på sin bils aircondition.

Må jeg selv fylde R134a på A/C-anlægget i min bil?

Du må IKKE selv påfylde R134a på køleanlægget på bilen – det må kun værksteder med uddannet personale, og som er godkendt af Kølebranchens Miljøordning (KMO). På hjemmesiden www.kmo.dk finder du godkendte værksteder i Danmark.

Hvad sker der, hvis du bryder reglerne?

Hvis du overtræder lovens regler om fx ulovlig import eller ulovlig brug af R134a,

kan du straffes med bøde og fængselsstraf ved gentagne eller grove tilfælde.

Kan man spare penge ved at fylde R134a på A/C-anlægget?

Det er ulovligt for privatpersoner selv at påfylde kølemiddel på bilens A/C-anlæg. Desuden er det en dårlig idé både for bilen og klimaet.

Hvis A/C-anlægget mangler kølemiddel, skyldes det typisk, at A/C-anlægget er utæt. Hvis utætheden ikke bliver repareret, vil anlægget udlede den klimaskadelige gas hele tiden, og anlægget vil hurtigt mangle kølemiddel igen. Et professionelt serviceeftersyn af bilens aircondition vil kontrollere, at alle dele i anlægget fungerer korrekt.

Vedligeholdelse af bilens A/C-anlæg er med til at sikre en optimal udnyttelse af anlægget og minimere risikoen for unødvendigt slid. Hvis du fortsætter med at bruge et defekt A/C-anlæg, kan anlægget tage skade. Mangel på kølemiddel vil resultere i et varmere anlæg, hvilket slider ekstra på olien og forringer effektiviteten under kørslen. Anlægget trækker også på energi fra motoren, hvilket betyder, at et defekt

klimaanlæg øger brændstofforbruget. Du bryder desuden producentens garanti, hvis du foretager ulovlige indgreb i anlægget.

Hvilke biler bruger R134a?

R134a er et meget anvendt kølemiddel og benyttes i de fleste biler med aircondition produceret før 1. januar 2017. Kølemidlet blev introduceret i begyndelsen af 1990'erne, og fra 1994 var det standard i alle bilers A/C-anlæg. Der vil derfor være biler med A/C-anlæg til R134a i omløb i mange år fremover.

I nye biler anvendes typisk det mindre klimaskadelige kølemiddel R1234yf.

Gælder reglerne både for A/C-anlæg, klimaanlæg og andre klimasystemer i biler?

Ja, reglerne gælder for alle typer køleanlæg, der bruger R134a som kølemiddel. Det gælder både A/C-anlæg, automatiske klimaanlæg og andre typer klimastyring med kølefunktion baseret på R134a.

Hvordan ved man, om der skal fyldes kølemiddel på bilens A/C-anlæg?

Autobranchen anbefaler regelmæssige tjek af bilers aircondition- og klimaanlæg. Hvis dit A/C-anlæg virker ustabil, er det en god idé at bestille tid til et serviceeftersyn hos et godkendt værksted. Mangel på kølemiddel påvirker nemlig køleeffekten og anlæggets holdbarhed, ligesom det kan øge bilens brændstofforbrug.

Hvordan skaffer man sig af med R134a på en ansvarlig måde?

Beholdere med R134a skal afleveres som farligt affald på den måde, som er beskrevet i din kommunes affaldsregulativ. Det gælder både fyldte og tomme beholdere, da gasrester vil blive udledt i atmosfæren, hvis beholderen afleveres som dagrenovation eller metal.

Hvor finder man et godkendt serviceværksted?

På hjemmesiden www.kmo.dk finder du værksteder i Danmark, der er godkendt til at servicere bilens aircondition.

Fakta

R134a er en klimaskadelig F-gas

- R134a er en gas af typen HFC og dermed en F-gas. Disse gasser kaldes populært drivhusgasser, fordi de forårsager global opvarmning.
- Udledning af R134a er mere end 1.400 gange mere skadeligt end udledning af CO₂. Et gennemsnitligt A/C-anlæg i en bil indeholder fx 700 gram R134a. Udledning af denne mængde svarer til at udlede et ton CO₂.

R134a bruges som kølemiddel i bilers aircondition

- R134a blev introduceret som kølemiddel i bilers A/C-anlæg i starten af 1990'erne. Fra 1994 var R134a standard i alle biler med A/C-anlæg.
- I 2006 besluttede EU-landene at begrænse brugen af R134a og med tiden helt at stoppe brugen af R134a i A/C-anlæg i biler.
- R134a erstattes af kølemidlet R1234yf, men R134a er stadig det mest udbredte kølemiddel i den eksisterende bilpark. R134a vil derfor være på markedet i mange år fremover.

Der er strenge regler for F-gasser

- For at undgå at F-gasser som R134a bliver udledt til atmosfæren har Danmark og EU strenge regler for handel, opbevaring og brug af dem.
- Engangsbeholdere med F-gasser som R134a er ulovlige i hele EU. Det er ikke tilladt at importere engangsbeholdere med R134a eller andre F-gasser, selv om de kan købes på nettet.
- For at være lovlige skal beholdere til F-gasser overholde en række krav til udformning, mærkning og afprøvning. Ulovlige beholdere beslaglægges af myndighederne.
- Private kan som udgangspunkt ikke lovligt købe R134a (eller andre F-gasser), da det er ulovligt at sælge F-gas til andre end virksomheder, der er godkendt af Kølebranchens Miljøordning.
- Der skal indsendes en kvoteansøgning til Europa-Kommis-sionen, hvis man ønsker at importere F-gas i mængder over minimumsgrænsen på 100 tons CO₂-ækvivalenter.
- Der skal betales afgift til staten ved import af R134a og andre F-gasser.
- Brugen af F-gasser er reguleret. Det er fx ulovligt at fylde R134a på et A/C-anlæg på en bil, hvis man ikke har et uddannelsesbevis fra fx en AMU-uddannelse eller et kursus godkendt af Kølebranchen Miljøordning. Påfyldning skal altid ske på et godkendt værksted.
- Overtrædelse af reglerne kan straffes med bøde og fængselsstraf ved gentagne eller grove tilfælde.

Eksempler på ulovlige engangsbeholdere

Du finder mere information om reglerne for R134a ved at gå ind på Miljøstyrelsens hjemmeside: www.mst.dk/r134a.